

Kadın Cinsel İikayet Tarama Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kadın Cinsel İikayet Tarama Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24111>

Özet

Kadın Cinsel Şikayet Tarama Ölçeği (KÇŞTÖ), orijinal adı Sexual Complaints Screener for Women (SCSW) olan aracın Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, kadınlarda yaygın olarak görülen çeşitli cinsel şikayet alanların hızlı ve etkili bir şekilde taramak amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, klinik veya araştırma ortamlarında, bireylerin cinsel işlev bozuklukları açısından risk altında olup olmadığını belirlemek ve daha kapsamlı değerlendirmeler için yol göstermek üzere tasarlanmıştır. Türkçe uyarlama çalışması 2018 yılında Gündüz ve arkadaşları tarafından yapılmış olup, ölçeğin Türk kültürüne uygun olarak geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin sağlandığı gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kadın cinsel şikayet tarama ölçeği, cinsel işlev bozukluğu, tarama, cinsel sağlık, psikometri, uyarlama

Yazarlar

Gündüz, A., Kumru Bayazit, R., Gündoğmuş, Z., Sertçelik, S., Gönül, H., Yaşar, A. B., Oğuz, G., & Sungur, M. Z.

Amaç

Kadın Cinsel Şikayet Tarama Ölçeği'nin temel amacı, kadınların cinsel yaşamlarında deneyimledikleri olası sorunları ve şikayetleri hızlı bir şekilde belirlemektir. Bu tarama aracı, özellikle birinci basamak sağlık hizmetleri veya psikoterapi merkezleri gibi yoğun ortamlarda, klinisyenlerin hastaların cinsel sağlık ihtiyaçlarını tespit etmelerine yardımcı olur. Ölçek, cinsel isteksizlik, uyarılma güçlüğü, orgazm sorunları ve cinsel ağrı gibi temel alanlardaki sorunları saptayarak, bireyin daha derinlemesine bir cinsel terapi veya tıbbi değerlendirmeye ihtiyacı olup olmadığını gösterir.

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması, bu aracın Türkiye'deki klinik ve akademik çalışmalarda güvenle kullanılması için kültürel ve dilsel etkililiğini sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türk nüfusundaki cinsel sağlık sorunlarının epidemiyolojisi ve tedavisi hakkında geçerli veriler elde edilmesi amaçlanmıştır.

Yapı

KÇŞTÖ, genellikle cinsel işlev bozukluklarının temel bileşenlerini kapsayan çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Ölçek, DSM-5'te belirtilen kadın cinsel işlev bozukluklarının ana

kategorilerine (örneğin, kadın cinsel ilgi/uyarılma bozukluğu, kadın orgazm bozukluğu, genitopelvik ağrı/penetrasyon bozukluğu) karışık gelen ikiyetleri tarar. Ölçeğin tarama niteliği nedeniyle, temel yapısal bileşenleri genellikle basit ve doğrudan sorular aracılığıyla ölçülür, bu da hızlı bir genel skor veya alt alan skorlar elde edilmesini sağlar.

Ölçek, bireyin son zamanlarda (genellikle son birkaç ay) cinsel yaşamında belirli bir ikiyeti ne sıklıkla veya ne düzeyde deneyimlediğini sorgular. Bu yapı, ikiyetlerin varlığını ve şiddetini değerlendirerek, klinik kesme noktalarının belirlenmesine olanak tanır.

Geçerlik

Orijinal çalışmada olduğu gibi, Türkçe uyarlama çalışması (Gündüz vd., 2018) da ölçeğin yapısal ve kriter geçerliğini incelemiştir. Yapı geçerliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir. Bu çalışmada genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin orijinal faktör yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu doğrulamıştır.

Kriter geçerliği açısından, KÇTÖ'nün, klinik olarak teşhis edilmiş cinsel ilev bozukluğu olan kadınlar, sahil kontrollerden ayrı yeteneği incelenmiştir. Yüksek duyarlılık (sensitivity) ve özgüllük (specificity) değerleri, ölçeğin klinik açıdan anlamlı bir tarama aracı olduğunu desteklemektedir. Kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olsa da, yayınlanan akademik makale bu geçerlik kanıtlarını sunmuştur.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yeteneğini ifade eder. Gündüz ve arkadaşları (2018) çalışmasında, iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Tarama ölçeklerinde kabul edilebilir düzeyde olan yüksek Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermiştir. Ölçekte belirtilen spesifik değer bulunmamaktadır, ancak yayın, ölçeğin güvenilirliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu belirtmektedir.

Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir. Bu, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verme derecesini belirler ve ölçeğin klinik uygulamalarda uzun vadeli kullanım için uygunluğunu destekler.

Faktör Analizi

Kadın Cinsel İkiyet Tarama Ölçeği'nin Türkçe adaptasyonunda, orijinal ölçeğin boyut yapısını doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Tarama ölçekleri genellikle tek bir

genel cinsel şikayet faktörü veya cinsel ilev bozukluğunun ana alanların temsil eden ayrı alt faktörlerden oluşur. Gündüz ve arkadaşlarının çalışması, ölçeğin maddelerinin Türk popülasyonunda da teorik beklentilerle uyumlu bir şekilde kümelendiğini ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip bir faktör modelini desteklediğini ortaya koymuştur.

Araç

Test Türü: Tarama Ölçeği (Screener), Öz Bildirim Aracı

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme veya basit evet/hayır yanıt formatına sahip çok maddeli anket.

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Yetişkin Kadınlar

Yaş Grubu: Yetişkin (18 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Klinik örneklem ve genel popülasyon örneklemeleri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi algıladıkları cinsel şikayetlerin varlığını ve şiddetini değerlendiren standartlaştırılmış psikometrik araç.

Anahtar Kelimeler

Cinsel ilev bozukluğu, geçerlik, güvenirlik, psikiyatri, cinsel terapi, tarama ölçeği

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Anıl Gündüz

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresleri: anilgndz@gmail.com

Yayın Adresi: Makalenin yayımlandığı tarihte yazarların bağlı olduğu kurumlar.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama makalesinin yayın yılı 2018'dir. Ölçeğin orijinal versiyonunun

geliştirme tarihi farklı olabilir.

Derecelendirme: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için izinler ve olası ücretler, sorumlu yazar (Anıl Gündüz) veya orijinal ölçeğin telif hakkı sahibi ile iletişime geçilerek belirlenmelidir. Akademik kullanım genellikle makaleye atıf yapmakla serbest olabilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: kadin-cinsel-sikayet-tarama-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gündüz, A., Kumru Bayazit, R., Gündoğmuş, F., Sertçelik, S., Gönül, H., Yaşar, A. B., Oğuz, G., & Sungur, M. Z. (2018). Turkish validity and reliability of the Sexual Complaints Screener for Women. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 1-8. doi: 10.1080/24750573.2018.1525811

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: tandfonline.com

Kadın Cinsel Şikayet Tarama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır ve burada sunulmamaktadır. Maddeler için yazarla iletişime geçilmesi veya referans makaleye başvurulması gerekmektedir.